

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_D_373

NADVLÁDA MAKEDONIE

338 – 323 př. n. l.

Autor: Taťjana Horáková, Mgr.

Použití: 6. ročník

Datum vypracování: 16. 3. 2013

Datum pilotáže: 25. 3. 2013

Metodika: pomocí prezentace přiblížit žákům dobu Filipa II. a Alexandra Velikého, na závěr zopakovat pomocí otázek a úkolů nejen toto období, ale i znalosti z předchozích prezentací (využití vlastních zápisků, učebnice)

Anotace: prezentace seznamuje s dobou Filipa II. a Alexandra Velikého, se situací po Alexandrově smrti, doplněna je otázkami a úkoly (klíčová slova: Makedonie, Filip Makedonský, Alexandr Veliký, Persie, Alexandrie, Démosthenes, Ptolemaiovcí)

Základní škola Kladno, Vašatova 1438

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Taťjana Horáková

NADVLÁDA MAKEDONIE

338 – 323 PŘ. N. L.

FILIP MAKEDONSKÝ

- **Makedonie** – království – udržovala styky s Řeckem (především obchodní, ale i kulturní)
- **Král Filip** - útok na oslabené Řecko - postupně je dobýval
- **338 př.n.l.** – velká porážka Řeků u **Chaironeie** => Řecko pod nadvládou Makedonie
- Filip vyhlásil tažení proti Persii – Řekové nadšeni
- 336 př.n.l. uprostřed příprav na tažení Filip zavražděn – na trůn nastupuje jeho syn **Alexandr**

ALEXANDR MAKEDONSKÝ (VELIKÝ)

- těžký začátek vlády – tvrdá opatření vůči odpůrcům
- **334 př.n.l.** zahájil válečné tažení proti Persii
- porazil Peršany na řece Gránikos, poté u **Gaugamel**
- dobyl: Malou Asii, Mezopotamii, Persii, Egypt, část Indie (tady vojsko odmítlo pokračovat => návrat)
- **323 př.n.l.** zemřel v Babyloně (jeho sídelní město)
- během tažení zakládal města zvaná Alexandrie
- šíření řecké vzdělanosti, umění a kultury na východ

Obr.1: Alexandrova busta v [Britském muzeu](#) v [Londýně](#)

Obr. 2: Detail mozaiky znázorňující bitvu u Issu s vyobrazením Alexandra Velikého

ALEXANDROVI NÁSTUPCI

- vleklé války mezi Alexandrovými vojevůdci (diadochy) a poté mezi jejich nástupci (epigony) – rozhodující bitva u Ipsu => tři helénistické státy:
 - **Makedonie** (včetně Řecka) – **Antigonovci**
 - **Asijská** část s centrem v Sýrii – **Seleukovci**
 - **Egypt** - **Ptolemaiovci** (poslední královna Kleopatra)
- smíchání řecké kultury a vzdělanosti s tradicemi a náboženstvím východních národů => helénistická kultura

ZÁNİK ŘECKÉ SVOBODY

- všeřecké povstání proti Makedonii podněcoval řečník **Démostenés** – zasloužil se o vznik všeřeckého svazu, který prohrál bitvu u Chaironeie
- vítězství Makedoňanů – Démostenés spáchal sebevraždu (Sparta se bojů neúčastnila)
- **Římané** zasahují do bojů mezi Řeky – postupně ovládli Makedonii i celé Řecko = zánik řecké svobody, nikoliv kultury
- Římané od Řeků mnohé převzali, napodobovali je

OTÁZKY A ÚKOLY

- Jaká pověst byla spojena s **gordickým uzlem**?
- Jak s ním naložil Alexandr Veliký?
- Co jsou **filipiky**? Díky kterému řečníkovi vznikly?
- Co jsou **hermovky**?
- Co znamená mít **fobii**?
- Který řecký matematik a fyzik zvolal „**Heuréka!**“ ?
Co to znamená? Při jaké příležitosti toto zvolal?
- Kdo skládá **Hippokratovu přísahu**?

ODPOVĚDI

- Kdo uzel rozváže, stane se pánem Asie. Dones je gordický uzel symbolem složitého úkolu.
- Alexandr jej rozřal mečem, dobyl část Asie.
- Řeči namířené proti Filipovi Makedonskému, autorem řečník Démosthenés.
- Hromady kamenů podél cest k uctění boha Herma.
- Mít z něčeho velký strach (z malých prostor, z létání)
- Archimédes – „Objeveno!“ (A mám to!) – při objevení zákona o hmotnosti těles
- lékaři

ZDROJE

- Kolektiv autorů: Dějepis 6: Pravěk a starověk – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Nakladatelství Fraus, Plzeň 2007, 1. vydání
- Veronika Válková: Pravěk a starověk pro základní školy, SPN Praha 2006
- **Str. 5. obr.1:** In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bust_Alexander_BM_1857.jpg
- **Obr. 2:** In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:BattleofIssus333BC-mosaic-detail1.jpg>